

תאריך 01/12/2021

לכבוד מר עמיחי לוי
מנהל אגף הפעלה ורישוי ברשות הארצית לתחבורה ציבורית, משרד התחבורה

לכבוד גב' מיכל פרנק
מנכ"ל משרד התחבורה

באמצעות פקס: 02-6663033
ודוא"ל: mankal@mot.gov.il

באמצעות דוא"ל: pniotcrm@mot.gov.il

לכבוד מר ארז לבחר
סגן מנהל אגף תחבורה ציבורית, אגד

באמצעות פקס: 03-9142237

שלום רב,

הנדון: ביטול תחנות אוטובוס ביישובים הערבים בקווים היוצאים מנוף הגליל

הרינו לפנות אליכם בעניין ביטול תחנות בנצרת ובוואדי עארה בקווי האוטובוס הבינעירוניים היוצאים מנוף הגליל, ובפרט בקו 955 מנוף הגליל לירושלים, כדלקמן:

1. ביום 23.11.2021 התקיים דיון בוועדה המיוחדת לפניית הציבור בכנסת (להלן: "הדיון") שעסק בהסדרת התחבורה הציבורית לשכונת הר יונה החרדית שבנוף הגליל. בדיון השתתפו נציגי משרד התחבורה הגב' אינה ברזנבורג, הממונה על תחבורה ציבורית במחוז צפון, ומר עמיחי לוי, מנהל אגף ההפעלה והרישוי ברשות הארצית לתחבורה ציבורית¹.

2. במהלך הדיון הוחלט על ביטול כניסת קו 955 לנצרת בימי שישי בצהריים; כך גם, הוחלט כי, עם סיום העבודות בכביש 6 תוך פחות משנה, תבחן האפשרות להסית את מסלול קווי האוטובוס הבינעירוניים היוצאים מנוף הגליל כך שלא יעברו יותר ליד היישובים הערבים בוואדי עארה.

3. ההחלטות הנ"ל מתקבלות על רקע תלונות של חברי כנסת ותושבים של שכונת הר יונה שנכחו בדיון על עומסי התנועה בנצרת ובוואדי עארה. כך, נטען כי עומסי התנועה מקשים על תושבי השכונה ומפחיתים את האטרקטיביות שלה באופן שמקשה על פיתוחה ותמנע

¹ ראו: הדיון בערוץ הכנסת <https://www.knesset.tv/committees/2377/video/36543>; עומר כרמון החריזים דרשו לבטל תחנות אוטובוס בוואדי עארה – ומשרד התחבורה הסכים דה מרקר (30.11.2021).

משיכת משפחות חרדיות נוספות אליה. עם זאת, לדברי נציג משרד התחבורה מר לוי בדיון, ההחלטות מתקבלות על רקע דילול שכבר נעשה במספר התחנות שבהם עוצר קו 955 בנצרת ובוואדי עארה.

4. יש לציין כי טענת נציג משרד התחבורה בדיון, לפיה ניתן לבטל עצירת קווי אוטובוס בינעירוניים היוצאים מנוף הגליל בוואדי עארה כיוון שתושביהם יכולים לנסוע בתחנות של עפולה במקום, היא בעייתית ביותר. מספר הקווים הבינעירוניים שעוברים ליד היישובים הערבים הוא כבר נמוך בהשוואה ליישובים היהודים, וזאת מבלי להתייחס לחוסר בתחנות בתוך היישובים עצמם, כך שכל הפחתה נוספת בקווים ובתחנות מהווה פגיעה משמעותית ביכולת התושבים לנוע ובנגישות התחבורה הציבורית עבורם.

5. נציין כי התכליות שעמדו מול עיניהם של מקבלי ההחלטות בעניין הנדון הינן פסולות. הטענה לפיה שכדי לשפר את חייהם של כמה מאות משפחות בשכונת הר יונה וכדי למשוך אוכלוסיות נוספות לעיר נוף הגליל, ניתן לפגוע בזכויותיהם של עשרות אלפי תושבים של נצרת וואדי עארה הינה מזלזלת במעמדם של תושבי אזורים אלה ומעידה על גישה ברורה של עליונות שרואה באזרחים הערבים ובזכויותיהם כפחות חשובים מנחותם של קבוצות אחרות במדינה. ולכן היא נגועה בהיבט גזעני מובהק והדבר מתבטא גם בשקילת קביעת מסלולי הפרדה על רקע לאום כפי שעלה בדיון בקשר לקו ישר מנוף הגליל לאשדוד וקו ישיר חדש מהר יונה לירושלים, כך שיעברו רק בשכונות יהודיות ולא בשכונות או ביישובים ערבים הסמוכים. מסקנה זו מתעצמת לאור טענותיו הלא מבוססות של ח"כ ישראל אייכלר בדיון לפיהן נוסעים ערבים מעירים לתושבי הר יונה כי הציפו להם ולקחו מהם את קווי האוטובוסים ששירתו אותם עד להגעתם.

6. לכן, החלטת משרד התחבורה לא נסמכת על תשתית עובדתית מספקת ולא עורכת איזון ראוי בין כלל השיקולים הרלוונטיים שנדרש מכל רשות מנהלית לשקול. בדיון לא הובאו כל נתונים המעידים כי נבחנה השפעת ההחלטות שהתקבלו על תושבי נצרת וואדי עארה, אשר משתמשים בקווי האוטובוס היוצאים מנוף הגליל כבר שנים. אסור למשרד התחבורה להתחשב רק בצרכיהם של תושבי הר יונה, תוך התעלמות מוחלטת מצרכי ציבור הנוסעים הערבים אשר ההחלטות האמורות משפיעות עליהם גם כן.

7. ההחלטות הנ"ל גם מתעלמות ממצב האפליה ארוכת השנים נגד התושבים הערבים בנגישות שירותי התחבורה הציבורית. לפי דו"ח מבקר המדינה משנת 2019, שיעור הכיסוי של התחבורה הציבורית, שכולל מתן שירות בתדירות מספקת ומתן שירות ליעדי שירות לרבות אזורי תעסוקה ושירותים ציבוריים, עדיין קטן באוכלוסייה הערבית משיעור הכיסוי באוכלוסייה היהודית². גם מחקרים אחרים מצאו כי קיימים פערים משמעותיים בין היישובים הערבים ליהודים במספר הקווים הבינעירוניים הפועלים ביישוב, במספר

² מבקר המדינה משבר התחבורה הציבורית, בעמ' 246 (2019).

תחנות היעד שאפשר להגיע אליהן, וכן בתדירויות הנסיעה של השירות הבינעירוני³. בנוסף לכך, חוסר הנגישות של תחבורה ציבורית ביישובים הערבים מתבטא במרחק הגדול אותו צריכים התושבים הערבים ללכת ברגל או לנסוע בכדי להגיע לתחנת האוטובוס הקרובה, כאשר חלק גדול מהקווים עוצרים רק בכניסה לעיר.

8. לפיכך, כל ביטול של תחנות ביישובים ערבים או בסמוך אליהם מהווה פגיעה משמעותית בזכויותיהם של התושבים הערבים לשוויון בנגישות לתחבורה הציבורית ולחופש תנועה. תחבורה ציבורית ברמה נאותה היא מרכיב הכרחי ומשמעותי למיצוי הפוטנציאל הכלכלי של אוכלוסיות מוחלשות במדינה, כיוון שהיא מאפשרת נגישות למרכזי תעסוקה, מוסדות השכלה ומרכזי פנאי⁴. כיום יש לא מעט תושבים ערבים מנצרת ומוואדי עארה שלומדים או מועסקים באזורי ירושלים ובאזורים אחרים במדינה, וקיום תחבורה ציבורית נאותה הוא הכרחי למיצוי זכויותיהם.

לאור כל האמור לעיל, הנכם מתבקשים לחדול מהחלטתכם לבטל את כניסת קו 955 לנצרת בימי שישי בשעות הצהריים. בנוסף, נבקשכם להימנע משינוי מסלול הקווים היוצאים מנוף הגליל כך שיעברו בכביש 6 במקום בוואדי עארה.

נודה לתגובתכם בהקדם האפשרי.

בכבוד רב,

סלאם ארשייד, עו"ד

העתק:

ח"כ יעל רון בן משה, יו"ר הוועדה המיוחדת לפנייות הציבור, [בדוא"ל yaelron@knesset.gov.il](mailto:yaelron@knesset.gov.il)

שרת התחבורה והבטיחות בדרכים, חה"כ מרב מיכאלי, [בדוא"ל: sara@mot.gov.il](mailto:sara@mot.gov.il)

³ סיכוי פערים בשירותי התחבורה הציבורית בין ישובים ערביים ויהודיים בישראל, בעמ' 18 (2021).
⁴ שם בה"ש 2, בעמ' 227.